Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

25. svibnja 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Priznavanje i izvršenje privremenih i zaštitnih mjera – Pojam ‚javnog poretka'"

U predmetu C-559/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Augstākās tiesas, Civillietu departaments (Vrhovni sud, odjel za građanske predmete, Latvija), odlukom od 15. listopada 2014., koju je Sud zaprimio 5. prosinca 2014., u postupku

Rūdolfs Meroni

protiv

Recoletos Limited,

uz sudjelovanje:

Aivarsa Lembergsa,

Olafsa Berķisa,

Igorsa Skoksa,

Genādijsa Ševcovsa,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta (izvjestitelj), predsjednik vijeća, A. Arabadjiev, J.-C. Bonichot, S. Rodin i E. Regan, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Rūdolfsa Meronija, D. Škutāns, *advokāts*,

— za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes i E. Pedrosa, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: latvijski

— za vladu Ujedinjene Kraljevine, V. Kaye, u svojstvu agenta, uz asistenciju B. Kennellyja, *barrister*,

— za Europsku komisiju, A. Sauka i M. Wilderspin, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 25. veljače 2016.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 34. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.).

2 Taj zahtjev podnesen je u okviru spora između Rūdolfsa Meronija i Recoletos Limiteda o zahtjevu za priznavanje i izvršenje odluke o privremenim i zaštitnim mjerama u Latviji koju je donio High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) [Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen's Bench (trgovačko vijeće), Ujedinjena Kraljevina].

Pravni okvir

Pravo Unije

Povelja

3 U skladu s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) naslovljenom „Pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje":

„Svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima ovim člankom.

Svatko ima pravo da zakonom prethodno ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Svatko ima mogućnost biti savjetovan, branjen i zastupan.

[...]"

4 U glavi VII. Povelje naslovljenoj „Opće odredbe kojima se uređuje tumačenje i primjena Povelje" članak 51. stavak 1. propisuje:

„Odredbe ove Povelje odnose se na institucije, tijela, urede i agencije Unije, uz poštovanje načela supsidijarnosti, te na države članice samo kada provode pravo Unije. Oni stoga moraju poštovati prava i držati se načela te promicati njihovu primjenu u skladu sa svojim ovlastima i poštujući ograničenja nadležnosti Unije koje su joj dodijeljene u Ugovorima."

Uredba br. 44/2001

5 Uvodne izjave 16. do 18. Uredbe br. 44/2001 glase:

„(16) Uzajamno povjerenje u zadovoljavanje pravde unutar Zajednice opravdava da sudske odluke donesene u nekoj državi članici automatski budu priznate bez potrebe bilo kakvog postupka osim u slučajevima njihova osporavanja.

(17) Na temelju istog načela uzajamnog povjerenja, postupak kojim se postiže izvršivost sudske odluke iz jedne države članice u drugoj državi članici mora biti učinkovit i brz. S tim ciljem, izjava da je sudska odluka izvršiva zapravo mora biti izdana automatski, nakon formalnih provjera podnesene dokumentacije, pri čemu ne smije postojati bilo kakva mogućnost da se sud po službenoj dužnosti pozove na bilo koji od razloga za neizvršenje u skladu s ovom Uredbom.

(18) Unatoč tome, poštovanje prava obrane znači da tuženik mora imati mogućnost podnošenja žalbe u kontradiktornom postupku na odluku o izvršivosti, ako smatra da postoji jedan od razloga za neizvršavanje sudske odluke. Mogućnost služenja pravnim lijekom trebala bi postojati i za tužitelja ako je odbijen njegov zahtjev za donošenje odluke o izvršivosti sudske odluke.”

6 Članak 32. navedene uredbe definira pojam „sudske odluke” kao „bilo kakvu sudsku odluku koju donese sud neke države članice, bez obzira na to kako se ta sudska odluka naziva, uključujući presudu, nalog, odluku ili nalog za izvršenje te odluku o utvrđivanju troškova koju izdaje sudski službenik.”

7 Članak 33. Uredbe br. 44/2001 propisuje:

„1. Sudska odluka donesena u nekoj državi članici priznaje se u drugoj državi članici bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom.

2. Svaka zainteresirana stranka koja pokrene pitanje priznavanja sudske odluke kao glavni predmet spora, može, u skladu s postupcima iz odjeljaka 2. i 3. ovog poglavlja, zatražiti priznavanje sudske odluke.

3. Ako je rezultat postupka pred sudom države članice ovisan o odluci o priznavanju koja se donosi kao odluka o prethodnom pitanju, taj sud ima nadležnost za odlučivanje o tome pitanju.”

8 Članak 34. stavci 1. i 2. te uredbe određuju:

„Sudska odluka se ne priznaje:

1. ako bi takvo priznavanje bilo u očitoj suprotnosti s javnim poretkom u državi članici u kojoj se traži priznanje;

2. ako je donesena u odnosu na tuženika koji se nije odazvao na poziv suda, a nije mu bilo pravovremeno uručeno pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno na način koji bi mu omogućio da pripremi svoju obranu, osim ako tuženik nije započeo postupak za pobijanje sudske odluke, a mogao je to učiniti.”

9 U skladu s člankom 35. stavcima 2. i 3. Uredbe br. 44/2001, sud ili tijelo kojemu se podnosi zahtjev za priznavanje vezan je utvrđenim činjeničnim stanjem na osnovi kojega je sud države članice u kojoj je sudska odluka donesena utemeljio svoju nadležnost. Ne može se provjeravati nadležnost suda države članice u kojoj je donesena sudska odluka. Ispitivanje javnog poretka iz članka 34. točke 1. ne smije se primijeniti na pravila o nadležnosti.

10 Članak 36. te uredbe određuje da se strane sudske odluke ni pod kakvim uvjetima ne mogu preispitivati s obzirom na njihov meritum.

11 Članak 38. stavak 1. navedene uredbe propisuje:

„Sudska odluka donesena u državi članici koja je i izvršiva u toj državi izvršava se u drugoj državi članici ako je, po zahtjevu bilo koje zainteresirane stranke, u njoj proglašena izvršivom."

12 Članak 41. te uredbe glasi kako slijedi:

„Sudska odluka proglašava se izvršivom odmah po dovršetku formalnosti [...]. Stranka protiv koje se zahtijeva izvršenje sudske odluke u toj fazi postupka nema pravo davanja bilo kakvih primjedbi u vezi s predmetom."

13 U skladu s člankom 42. stavkom 2. Uredbe br. 44/2001.:

„Izjava o izvršivosti uručuje se stranci protiv koje je zahtijevano izvršenje, uz sudsku odluku, ako ona toj stranci već nije bila uručena."

14 Članak 43. navedene uredbe propisuje:

„1. Obje stranke mogu uložiti pravni lijek protiv proglašavanja izvršivosti sudske odluke.

2. Pravni lijek se ulaže pred sudom s popisa u Prilogu III.

3. Pravni lijek se razmatra u skladu s pravilima kontradiktornog postupka.

[...]

5. Pravni lijek protiv proglašenja izvršivosti mora se uložiti u roku od mjesec dana od njegove dostave. Ako stranka protiv koje se zahtijeva izvršenje sudske odluke ima domicil u državi članici koja nije država članica u kojoj je sudska odluka proglašena izvršivom, rok za ulaganje pravnog lijeka iznosi dva mjeseca i počinje teći od dana dostave, njoj osobno ili na adresu njezina boravišta. Rok se ne može produljiti zbog udaljenosti."

15 U skladu s člankom 45. te uredbe:

„1. Sud pred kojim je uložen pravni lijek [...] odbija proglašenje izvršivosti ili ga povlači samo na temelju jednog od razloga iz članaka 34. i 35. [...]

2. Ni pod kakvim uvjetima nije dopušteno preispitivanje sudske odluke s obzirom na meritum."

Latvijsko pravo

16 Članak 138. Civilprocesa likums (Zakonik o građanskom postupku) navodi sredstva za osiguranje nekog zahtjeva:

„1. zapljena pokretnina i gotova novca u vlasništvu tuženika;

2. upis zabilježbe zabrane raspolaganja u registru predmetnih pokretnina ili nekom drugom javnom registru;

3. upis zabilježbe osiguranja zahtjeva u zemljišnoj knjizi ili registru brodova;

4. zapljena plovila;

5. zabrana izrečena tuženiku da obavlja određene djelatnosti;

6. zapljena uplata koje duguju treće osobe, uključujući financijska sredstva koja drže kreditne i druge financijske institucije;

7. suspenzija operacija izvršenja koje su u tijeku (uključujući zabranu izrečenu sudskom izvršitelju da prenese novac ili imovinu izvršitelju ili dužniku ili zamrzavanje prodaje imovine).”

17 Članak 427. stavak 1. točka 4. Zakonika o građanskom postupku propisuje:

„Žalbeni sud, neovisno o sredstvima navedenima u žalbi, ukida presudu donesenu u prvom stupnju i vraća predmet sudu prvoga stupnja na ponovno ispitivanje ako utvrdi da […] ta presuda daje prava ili nalaže obveze osobi koja nije bila pozvana da u postupku sudjeluje kao stranka.”

18 Članak 452. stavak 3. točka 4. navedenog zakonika glasi:

„Povredom postupovne odredbe koja može dovesti do pogrešne odluke o sporu u svakom slučaju se smatra:

[...]

činjenica da presuda daje prava ili nalaže obveze osobi koja nije bila pozvana da u postupku sudjeluje kao stranka.”

19 U skladu s člankom 663. istog zakonika:

„1. Osoba koja želi raspolagati pravom na zaplijenjenoj pokretnini ili nekretnini koje su predmet naplate ili pak dijelom te imovine mora pokrenuti postupak u skladu s općim pravilima o nadležnosti.

2. Zahtjev za isključenje imovine iz popisa zaplijenjenih dobara ili brisanje upisa u zemljišnim knjigama ili neki drugi zahtjev mora biti podnesen protiv dužnika i izvršitelja. Ako je imovina zaplijenjena na temelju dijela kaznene presude o zapljeni imovine, osuđena osoba i financijska institucija mogu nastupati kao tuženici.

3. Ako je imovina već prodana, zahtjev je usmjeren protiv osobe na koju je imovina prenesena; ako je sud prihvatio zahtjev koji se odnosio na nekretninu, upis prijenosa vlasništva na stjecatelja u zemljišnim knjigama proglašava se ništavim.

[...]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

20 Nakon što su Recoletos i druge stranke pokrenule postupak protiv Aivarsa Lembergsa, Olafsa Berķisa, Igorsa Skoksa i Genādijsa Ševcovsa, High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) [Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen’s Bench (trgovačko vijeće)] donio je rješenje o privremenim i zaštitnim mjerama 9. travnja 2013. To rješenje nije dostavljeno navedenim osobama.

21 Rješenjem od 29. travnja 2013. (u daljnjem tekstu: sporno rješenje) High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division, (Commercial Court) [Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen’s Bench (trgovačko vijeće)] potvrdio je navedene mjere protiv istih osoba. Osobito je naloženo

održavanje na snazi zapljene imovine u vlasništvu A. Lembergsa. Potonjem i drugim tuženicima bilo je zabranjeno da raspolažu svojim dionicama u društvu AS Ventbunkers sa sjedištem u Latviji, da se njima služe ili da smanje njihovu vrijednost, neovisno o činjenici da su dionice u tom društvu njihovo vlasništvo, izravno ili neizravno, ili pak da raspolažu ikakvim prinosom ili prihodom iz prodaje tih dionica, kao i svih drugih društava ili drugih subjekata preko kojih tuženici imaju pristup dionicama Ventbunkersa. A. Lembergs posjeduje samo jednu dionicu toga društva. Oko 29 % kapitala Ventbunkersa drži Yelverton Investments BV (u daljnjem tekstu: Yelverton) u kojemu A. Lembergs ima prava na temelju „stvarnog vlasništva”.

22 Spornom rješenju priloženo je nekoliko priloga među kojima se nalazi organigram u njemu navedenih društava i drugih subjekata. Potonji nisu bili stranke u postupku pred sudom koji je donio to rješenje.

23 Prema spornom rješenju, Recoletos je naveden kao odgovoran za dostavu ili zaprimanje toga rješenja. Kao što proizlazi iz potonjega, pravo da se obrate High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) [Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen's Bench (trgovačko vijeće)] i da se usprotive mjerama koje je naložio taj sud imaju sve osobe kojima je dostavljeno navedeno rješenje. Ono je doneseno tijekom rasprave o kojoj su tuženici bili obaviješteni, s tim da potonji imaju pravo tom sudu podnijeti zahtjev za izmjenu ili ukidanje spornog rješenja.

24 U njemu je navedeno i sljedeće:

„U roku od 7 dana nakon primitka primjerka ovog rješenja [...], tuženici moraju izvršiti sve razumne radnje koje su u njihovoj moći kako bi se izbjeglo da članovi upravnog odbora društava navedenih [u] ovom rješenju na bilo kakav način raspolažu, služe se ili smanje udjele [Ventbunkersa] koja navedena društva imaju. U te radnje, ako su razumno u njihovoj moći, moraju biti uključene, bez ograničavanja na njih, trenutačna službena obavijest gore navedenim društvima i članovima njihovih upravnih odbora i [...] u dijelu u kojem je to u njihovoj moći, zabrana svakog otuđenja, raspolaganja ili umanjenja vrijednosti udjela [Ventbunkersa] koje navedena društva imaju.

[...]

Ovim rješenjem tuženicima se ne zabranjuje da raspolažu, služe se ili smanje vrijednost sve imovine tuženika koja ne ulazi u udjele [Ventbunkersa].

Ovim rješenjem ne zabranjuje se raspolaganje, služenje ili smanjenje udjela [Ventbunkersa] u okviru trgovačkih djelatnosti, ali tuženici prethodno moraju o tome obavijestiti pravne zastupnike tužitelja.

[...]

Tuženik fizička osoba, kojemu je naloženo da ne smije poduzimati određene radnje, mora se suzdržati od toga da djeluje sâm kao i na svaki drugi način. On ne može djelovati putem drugih osoba koje djeluju u njegovo ime, po njegovim uputama ili na njegov poticaj.

[...]

Odredbe ovog rješenja proizvode svoje učinke na sljedeće osobe u zemlji ili državi koja se nalazi izvan područja ovog suda:

1. tuženike;

2. svaku osobu koja:

   — ulazi u nadležnost ovog suda;

— kojoj je ovo rješenje dostavljeno u pisanom obliku u njezinu prebivalištu ili na njezinu radnom mjestu u području ovog suda; i

— sama mora spriječiti radnje ili nečinjenja izvan područja ovog suda koje stvaraju ili olakšavaju povredu odredbi ovog rješenja; i

— svaku drugu osobu samo u mjeri u kojoj je sud te zemlje ili države ovo rješenje proglasio izvršivim ili ga je izvršio.”

25 Nakon toga je 3. svibnja 2013. dostavljena potvrda iz članaka 54. i 58. Uredbe br. 44/2001. U njoj je navedeno da se sporno rješenje mora primijeniti protiv A. Lembergsa, O. Berķisa, I. Skoksa i G. Ševcovsa.

26 Recoletos je 28. lipnja 2013. pred Ventspils tiesa (Sud u Ventspilsu, Latvija) podnio zahtjev za proglašenje izvršivim spornog rješenja te za osiguranje izvršenja tog rješenja mjerama privremene pravne zaštite.

27 Taj zahtjev je isti dan djelomično prihvatio Ventspils tiesa (Sud u Ventspilsu). Odbijen je u dijelu koji se odnosi na osiguranje u vezi s izvršenjem spornog rješenja.

28 O. Berķis, I. Skoks, G. Ševcovs i R. Meroni, odvjetnik sa sjedištem u Zürichu (Švicarska) koji je istodobno zastupnik i upravitelj zaplijenjene imovine A. Lembergsa, preko kojega on izvršava dionička prava u Ventbunkersu, te je i direktor Yelvertona, podnijeli su stoga dopunske žalbe na odluku Ventspils tiesa (Suda u Ventspilsu) Kurzemes apgabaltiesau (Regionalni sud u Kurzemeu, Latvija). Dio odluke kojom je odbijen zahtjev za osiguranje izvršenja spornog rješenja nije bio obuhvaćen žalbom.

29 Odlukom od 8. listopada 2013. Kurzemes apgabaltiesa (Regionalni sud u Kurzemeu) ukinuo je odluku Ventspils tiesa (Sud u Ventspilsu), odlučujući umeritumu o zahtjevu koji je podnio Recoletos. Rješenje o zapljeni proglasio je djelomično izvršivim u Latviji u dijelu u kojem se njime A. Lembergsu zabranjuje da raspolaže svojim dionicama u Vestbunkersu, da se njima služi ili im umanjuje vrijednost, neovisno o činjenici jesu li to izravno njegove dionice ili ne, kao i da trećim osobama povjeri poduzimanje tih radnji. Taj sud je prigovore R. Meronija, prema kojima sporno rješenje zahvaća interese trećih osoba koje nisu bile stranke u postupku pokrenutom pred sudom Ujedinjene Kraljevine, smatrao neutemeljenima. Žalbeni sud je u tom pogledu precizirao da se sporno rješenje odnosi jedino na A. Lembergsa i zapljenu njegove imovine.

30 R. Meroni je podnio dopunsku žalbu u kasacijskom postupku pred Augstākās tiesas, Civillietu departaments (Vrhovni sud, odjel za građanske predmete, Latvija) protiv presude Kurzemes apgabaltiesa (Regionalni sud u Kurzemeu), zahtijevajući da donesena presuda bude ukinuta u dijelu u kojem dopušta izvršenje spornog rješenja protiv A. Lembergsa u Latviji.

31 U svojoj žalbi R. Meroni ističe da je direktor Yelvertona, društva koje je dioničar Ventbunkersa, i da je izvršavao dioničarska prava A. Lembergsa u tom društvu. Prema njegovu mišljenju, sporno rješenje sprečava ga da izvršava prava glasa koja proizlaze iz Yelvertonovih dionica u Ventbunkersu. R. Meroni je također potvrdio da su priznavanje i izvršenje spornog rješenja protivni iznimci o javnom poretku propisanoj u članku 34. točki 1. Uredbe br. 44/2001 jer zabrane izrečene u spornom rješenju zahvaćaju u prava vlasništva trećih osoba koje nisu bile stranke u postupku pred sudom koji je donio sporno rješenje.

32 Augstākās tiesas, Civillietu departaments (Vrhovni sud, odjel za građanske predmete) ističe da se to rješenje ne odnosi samo na A. Lembergsa nego i na treće osobe poput Yelvertona te na druge osobe koje nisu bile stranke u postupku pred High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) [Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen’s Bench (trgovačko vijeće)]. Međutim, bilo bi teško razjasniti činjenice u pogledu obavijesti osobama koje nisu uključene u

predmet o spornom rješenju i dokumentima vezanima uz žalbu ako im te dokumente nisu dostavili ni tužitelj ni tuženik. Stoga treba ispitati dopušta li pravo Unije da se prilikom određivanja zaštitnih mjera u sporu ograniče prava vlasništva osobe koja u navedenom sporu nije uključena kao stranka iako je propisano da svaka osoba na koju se neka odluka o zaštitnim mjerama odnosi ima pravo u svakom trenutku obratiti se predmetnom sudu kako bi zatražila izmjenu ili ukidanje te odluke i povjeriti dostavu odluke zainteresiranim osobama s obzirom na to da nacionalni sud države [članice] kojem je zahtjev podnesen ne može ispitati činjenice koje se odnose na tu dostavu.

33 Augstākās tiesas, Civillietu departaments (Vrhovni sud, odjel za građanske predmete) smatra da ako osoba nema položaj stranke u nekom postupku, ona nema ni mogućnost da se očituje pred sudom pred kojim se vodi postupak, bila riječ o činjeničnim ili pravnim pitanjima, a što je sâma bit prava na pravično suđenje. Naime, stranci u sporu moraju se dostaviti i sâma tužba i dokumenti u spisu u prilog tužbi. Samo ako poznaje argumente o meritumu predmeta, takva će stranka imati mogućnost da se obrani od druge stranke. U tom pogledu treba osigurati da se u postupku poštuju načela kontradiktornog i pravičnog postupka, i to ne samo u stadiju u kojem se ispituje meritum predmeta, nego i u fazi koja se odnosi na donošenje privremenih i zaštitnih mjera.

34 U tim je uvjetima Augstākās tiesas, Civillietu departaments (Vrhovni sud, odjel za građanske predmete) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 34. točku 1. Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da u okviru postupka priznavanja strane sudske odluke povreda prava osoba koje ne sudjeluju u glavnom postupku može biti razlog za primjenu odredbe o javnom poretku predviđene navedenim člankom 34. točkom 1. i za odbijanje priznavanja te odluke u mjeri u kojoj ona utječe na osobe koje ne sudjeluju u glavnom postupku?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da načelo prava na pravično suđenje iz Povelje omogućava da se prilikom odlučivanja o zaštitnim mjerama u postupku ograniče prava vlasništva osoba koje u navedenom postupku ne sudjeluju kao stranke iako je propisano da svaka osoba na koju odluka o zaštitnim mjerama utječe u svakom trenutku ima pravo obratiti se dotičnom sudu sa zahtjevom da odluku izmijeni ili ukine, pri čemu su tužitelji zaduženi za obavještavanje zainteresiranih osoba o donesenoj odluci?”

O prethodnim pitanjima

35 Svojim pitanjima, koja treba ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 34. točku 1. Uredbe br. 44/2001 u vezi s člankom 47. Povelje tumačiti na način da, u okolnostima poput onih u glavnom postupku, priznavanje i izvršenje odluke koju je donio sud države članice a da treća osoba čija prava mogu biti ugrožena tom odlukom nije bila saslušana treba smatrati očito protivnim javnom poretku države članice u kojoj se traži priznanje i pravu na pravičan postupak u smislu tih odredbi.

36 Kako bi se odgovorilo na ta pitanja, treba odrediti može li činjenica da High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division, (Commercial Court) [Visoki sud (Engleska i Wales), odjel Queen’s Bench (trgovačko vijeće)] nije saslušao R. Meronija prije nego što je donio sporno rješenje predstavljati povredu javnog poretka države od čijih je sudova bilo zatraženo da priznaju i izvrše to rješenje.

37 Treba podsjetiti na to da se sporno rješenje koje je predmet zahtjeva za priznavanje i izvršenje odnosi na zamrzavanje određenog broja sredstava kojega je cilj sprečavanje toga da jedna od stranaka oduzme drugoj stranci mogućnost kasnijeg raspolaganja. To rješenje odnosi se i na određeni broj trećih osoba, poput tužitelja u glavnom postupku, koje uživaju prava povezana s tom imovinom.

38 Što se tiče pojma „javnog poretka” navedenog u članku 34. točki 1. Uredbe br. 44/2001, Sud je u točki 55. svoje presude od 28. travnja 2009., Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271), presudio da tu odredbu treba tumačiti restriktivno jer je ona zapreka ostvarenju jednog od temeljnih ciljeva te uredbe i može se primijeniti samo u iznimnim slučajevima.

39 Iako države članice načelno ostaju, na temelju iznimke iz članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001, slobodne odrediti sadržaj pojma javnog poretka sukladno vlastitom nacionalnom poimanju, granice tog pojma potpadaju pod tumačenje te uredbe (vidjeti presudu od 28. travnja 2009., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, t. 56. i navedenu sudsku praksu).

40 Stoga, premda zadaća Suda nije definiranje sadržaja pojma javnog poretka države članice, on ipak mora kontrolirati granice u okviru kojih sudac države članice može primijeniti taj pojam radi odbijanja priznanja sudske odluke iz druge države članice (vidjeti presudu od 28. travnja 2009., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, t. 57. i navedenu sudsku praksu).

41 U tom smislu, valja istaknuti da zabranjujući preispitivanje merituma sudske odluke iz druge države članice, članak 36. i članak 45. stavak 2. Uredbe br. 44/2001 zabranjuju sucu države u kojoj se traži priznanje da odbije priznanje te sudske odluke samo zbog postojanja različitosti između pravnog pravila primijenjenog od strane suda države podrijetla i onoga koje bi primijenio sudac članice u kojoj se traži priznanje da je odlučivao u glavnoj stvari. Jednako tako, sudac države članice u kojoj se traži priznanje ne može kontrolirati točnost primjene prava ili činjenična utvrđenja koja je donio sud države podrijetla (vidjeti presudu od 28. travnja 2009., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, t. 58. i navedenu sudsku praksu).

42 Stoga je pozivanje na javni poredak iz članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001 moguće samo u slučaju kada priznanje ili izvršenje sudske odluke donesene u drugoj državi članici predstavlja neprihvatljivu povredu pravnog poretka u državi članici u kojoj se traži priznanje, jer bi ona zadirala u neko temeljno načelo. Da bi se osiguralo poštovanje zabrane preispitivanja merituma sudske odluke donesene u nekoj drugoj državi članici, povreda bi morala značiti očitu povredu pravnog pravila za koje se u pravnom poretku države u kojoj se traži priznanje smatra da ima ključni značaj ili prava koje je priznato kao temeljno pravo u tom pravnom poretku (vidjeti presudu od 28. travnja 2009., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, t. 59. i navedenu sudsku praksu).

43 Budući da sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o utjecaju članka 47. Povelje u dijelu u kojem se odnosi na tumačenje članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001 u pogledu zahtjeva za priznavanje i izvršenje spornoga rješenja, treba podsjetiti da je područje primjene Povelje, u pogledu djelovanja država članica, definirano u njezinom članku 51. stavku 1., prema kojem se odredbe Povelje odnose na države članice samo kada provode pravo Unije (vidjeti presudu od 26. veljače 2013., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, t. 17.).

44 Nacionalni sud koji provodi pravo Unije primjenjujući Uredbu br. 44/2001 stoga mora ispuniti zahtjeve koji proizlaze iz članka 47. Povelje, u skladu s kojim svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvornu sudsku zaštitu.

45 Osim toga, Sud je naglasio da se odredbe prava Unije, kakve su one Uredbe br. 44/2001, moraju tumačiti u svjetlu temeljnih prava koja prema ustaljenoj sudskoj praksi čine sastavni dio općih načela prava čije poštovanje Sud osigurava i koja su upisana u Povelju. U tom pogledu, sve odredbe Uredbe br. 44/2001 izražavaju namjeru za osiguravanjem da se, u okviru njezinih ciljeva, postupci u kojima se donose sudske odluke odvijaju uz poštovanje prava na obranu zaštićenoga člankom 47. Povelje (vidjeti presudu od 11. rujna 2014., A, C-112/13, EU:C:2014:2195, t. 51. i navedenu sudsku praksu).

46 Sud je, osobito što se tiče pitanja u kojim okolnostima činjenica da je odluka nekog suda države članice donesena povredom jamstava postupovne naravi može biti razlog za odbijanje priznavanja na temelju članka 34. točke 1. Uredbe br. 44/2001, presudio da se na odredbu o javnom poretku propisanu u toj

odredbi može pozivati samo ako navedeni zahvat podrazumijeva da priznanje dotične odluke u državi u kojoj se traži priznanje dovodi do očite povrede pravnog pravila za koje se u pravnom poretku Unije, a stoga i pravnom poretku navedene države članice, smatra da ima ključni značaj (vidjeti presudu od 16. srpnja 2015., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, t. 50.).

47 Također valja istaknuti da se sustav priznanja i izvršenja predviđen Uredbom br. 44/2001 zasniva na uzajamnom povjerenju u zadovoljavanje pravde unutar Unije. Upravo se na temelju tog povjerenja koje među državama članicama postoji u pogledu pravnih sustava i sudskih institucija može zaključiti da u slučaju pogrešne primjene nacionalnog prava ili prava Unije sustav pravnih sredstava uspostavljen u svakoj državi članici, dopunjen mehanizmom prethodnog postupka predviđenim u članku 267. UFEU-a, pojedincima pruža dovoljno jamstvo (vidjeti presudu od 16. srpnja 2015., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, t. 63.).

48 Naime, Uredba br. 44/2001 počiva na osnovnoj ideji da su pojedinci načelno dužni koristiti sva pravna sredstva dostupna na temelju prava države članice podrijetla. Stoga pravni subjekti u toj državi članici trebaju koristiti sva raspoloživa pravna sredstva kako bi se unaprijed spriječila povreda javnog poretka, osim ako posebne okolnosti previše otežavaju ili onemogućuju korištenje pravnih sredstava u državi članici podrijetla (vidjeti presudu od 16. srpnja 2015., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, t. 64.).

49 U glavnom postupku iz odluke o upućivanju zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da sporno rješenje ne proizvodi pravne učinke protiv treće osobe prije nego što je ona o njemu obaviještena i da je na tužiteljima koji se na njega žele pozvati da osiguraju da se to rješenje uredno dostavi i da dokažu da je dostava stvarno izvršena. Osim toga, kada joj je to rješenje dostavljeno, treća osoba koja nije bila stranka u postupku pred sudom države podrijetla može pred njim podnijeti tužbu protiv navedenog rješenja i zahtijevati da ono bude izmijenjeno ili ukinuto.

50 Taj sustav sudske zaštite odražava zahtjeve koje je Sud postavio u svojoj presudi od 2. travnja 2009., Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, t. 42. i 44.), u pogledu postupovnih jamstava koja osiguravaju da svaka dotična treća osoba ima stvarnu mogućnost osporavanja mjere koju je donio sud države podrijetla. Iz toga proizlazi da se ne bi moglo smatrati da navedeni sustav može povrijediti članak 47. Povelje.

51 Također valja podsjetiti da je Sud u presudi od 23. travnja 2009., Draka NK Cables i dr. (C-167/08, EU:C:2009:263, t. 31.), presudio da vjerovnik nekog dužnika ne može podnijeti žalbu protiv odluke o zahtjevu za proglašenje izvršivosti ako nije službeno sudjelovao kao stranka u postupku u sporu u okviru kojega je drugi vjerovnik toga dužnika zahtijevao to proglašenje izvršivosti.

52 Naime, ako bi sud države članice u kojoj se traži priznanje mogao ocijeniti postojanje mogućih prava koje treća osoba koja nije uključena u postupak pokrenut pred sudom države podrijetla ističe protiv priznavanja i izvršenja strane odluke, navedeni sud mogao bi biti potaknut na to da ispita osnovanost te odluke.

53 Iz toga slijedi da argumentacija R. Meronija pred sudom koji je uputio zahtjev može potonjega potaknuti da izvrši ispitivanje koje bi bilo očito protivno članku 36. i članku 45. stavku 2. Uredbe br. 44/2001, u skladu s kojima se strane sudske odluke ni pod kakvim uvjetima ne mogu preispitivati s obzirom na njihov meritum.

54 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje treba odgovoriti da članak 34. točku 1. Uredbe br. 44/2001 u vezi s člankom 47. Povelje treba tumačiti na način da, u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, priznavanje i izvršenje odluke koju je donio sud države članice a da treća osoba čija prava mogu biti ugrožena tom odlukom nije bila saslušana ne treba smatrati očito protivnim javnom poretku države članice u kojoj se traži priznanje i pravu na pravičan postupak u smislu tih odredbi, u mjeri u kojoj ona pred tim sudom može ostvariti svoja prava.

Troškovi

55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 34. točku 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima treba tumačiti na način da, u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, priznavanje i izvršenje odluke koju je donio sud države članice a da treća osoba čija prava mogu biti ugrožena tom odlukom nije bila saslušana ne treba smatrati očito protivnim javnom poretku države članice u kojoj se traži priznanje i pravu na pravičan postupak u smislu tih odredbi, u mjeri u kojoj ona pred tim sudom može ostvariti svoja prava.

Potpisi